

ชมรมโรคระบบหายใจและเวชบำบัดวิกฤตในเด็กแห่งประเทศไทย

CURRENT CONCEPTS IN PEDIATRIC CRITICAL CARE

บรรณาธิการ

ดุสิต สถาวร

จิตสัสดา ตีโรจนวงศ์

นวลจันทร์ ปราบพาล

- ชื่อหนังสือ : **Current Concepts in Pediatric Critical Care**
- ISBN : 974-93674-5-6
- บรรณาธิการ : ดุสิต สถาวร
จิตลัดดา ตีโรจนวงศ์
นวลจันทร์ ปราบพาล
- เจ้าของ : ชมรมโรคระบบหายใจและเวชบำบัดวิกฤตในเด็กแห่งประเทศไทย
- พิมพ์ : จำนวน 1,200 เล่ม
พฤศจิกายน 2548
- พิมพ์ที่ : ปิยอนด์ เอ็นเทอร์ไพรซ์

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

ดุสิต สถาวร, จิตลัดดา ตีโรจนวงศ์, นवलจันทร์ ปราบพาล
Current Concepts in Pediatric Critical Care. -- กรุงเทพฯ : ชมรมโรคระบบหายใจและเวชบำบัด
วิกฤต ในเด็กแห่งประเทศไทย, 2548.
324 หน้า
ISBN : 974-93674-5-6
1. Critical Care, Pediatric (1) ชมรมโรคระบบหายใจและเวชบำบัดวิกฤตในเด็กแห่งประเทศไทย
(2) ดุสิต สถาวร (2) จิตลัดดา ตีโรจนวงศ์ (2) นवलจันทร์ ปราบพาล I. ชื่อเรื่อง

คำปรารภ

ในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่างๆ ได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดวิวัฒนาการและนวัตกรรมใหม่ๆ ทางการแพทย์ทั้งในด้านการวินิจฉัยและการบำบัดรักษาผู้ป่วยจนทำให้แพทย์ทั่วไปติดตามความรู้ต่างๆ ได้ไม่ทัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาผู้ป่วยเด็กที่อยู่ในภาวะวิกฤต (critically ill child)

นอกจากนี้ในโรงพยาบาลต่างๆ ทั่วประเทศยังได้เปิดให้บริการในหอผู้ป่วยเด็กวิกฤตหรือไอซียูเด็ก (PICU) เพิ่มมากขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่แพทย์ พยาบาล และบุคลากรทางการแพทย์ทุกระดับที่มีส่วนรับผิดชอบในการดูแลรักษาผู้ป่วยเด็กที่อยู่ในภาวะวิกฤตจะต้องพยายามขวนขวายศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ อีกทั้งต้องฝึกฝนและเพิ่มพูนทักษะให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อจะได้สามารถให้การดูแลรักษาผู้ป่วยให้รอดชีวิตปลอดภัยจากผลแทรกซ้อนต่างๆ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วย

คณะกรรมการบริหารชมรมโรคระบบหายใจและเวชบำบัดวิกฤตในเด็กแห่งประเทศไทย ซึ่งได้เริ่มก่อตั้งมาตั้งแต่วันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2541 ได้จัดการอบรมและให้บริการทางวิชาการอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 7 ปีที่ผ่านมา ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวข้างต้น และมีจิตสำนึกรับผิดชอบที่จะมีส่วนร่วมในการให้บริการวิชาการแก่สังคมโดยถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่กุมารแพทย์ แพทย์ทั่วไป พยาบาล และบุคลากรทางการแพทย์อื่นๆ ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องในการดูแลรักษาผู้ป่วยเด็กที่อยู่ในภาวะวิกฤตให้มีความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่องและทันสมัย เพื่อที่จะสามารถให้การวินิจฉัยและดูแลรักษาผู้ป่วยเด็กภาวะวิกฤตได้อย่างทันทั่วทั้งที่รวมทั้งให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยและญาติเพื่อให้มีความรู้ในการป้องกันการเกิดโรคหรือปัญหาที่รุนแรง สามารถให้การดูแลสุขภาพตนเองได้อย่างถูกต้องตั้งแต่ระยะเริ่มแรก และให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการสร้างเสริมสุขภาพ ทั้งนี้โดยยึดผู้ป่วยและครอบครัวเป็นศูนย์กลางของการดูแลรักษา (patients and family-centered care)

หนังสือเล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือร่วมใจของวิทยากรทุกท่านที่ได้กรุณาอุทิศเวลาอันมีค่ามาทบทวนและนำความรู้และประสบการณ์อันยาวนานมาเรียบเรียงเพื่อให้เป็นแนวทางในการดูแลรักษาผู้ป่วยเด็กที่อยู่ในภาวะวิกฤตเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ป่วยและครอบครัว

ขอขอบคุณคณะกรรมการบริหารชมรมโรคระบบหายใจและเวชบำบัดวิกฤตในเด็กแห่งประเทศไทย และเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดอบรมและจัดทำหนังสือเล่มนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการ ที่ได้ทุ่มเทแรงกายและแรงใจมาโดยตลอด เพื่อให้หนังสือเล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีและบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น

ในนามของคณะกรรมการบริหารชมรมโรคระบบหายใจและเวชบำบัดวิกฤตในเด็กแห่งประเทศไทย ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้เกียรติเข้าร่วมการอบรมครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการอบรมและจากหนังสือเล่มนี้ไปประยุกต์ใช้ในการดูแลรักษาผู้ป่วยเด็กที่อยู่ในภาวะวิกฤตให้หายจากโรคภัยไข้เจ็บที่เป็นอยู่ รวมทั้งได้รับการสร้างเสริมสุขภาพที่เหมาะสม เพื่อที่จะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคต

ด้วยความรักและปรารถนาดี

ศาสตราจารย์เกียรติคุณแพทย์หญิงสุภาวีย์ สุวรรณจุฑะ

ประธานชมรมโรคระบบหายใจและเวชบำบัดวิกฤตในเด็กแห่งประเทศไทย

คำนำ

โรคและความผิดปกติที่ทำให้เด็กอยู่ในภาวะวิกฤตซึ่งจำเป็นต้องได้รับการดูแลรักษาอย่างใกล้ชิดในหอผู้ป่วยเด็กอาการหนักหรือไอซียูเป็นปัญหาที่พบได้บ่อย โดยสาเหตุที่พบบ่อย คือ โรคและความผิดปกติของระบบหายใจที่รุนแรงจนทำให้เกิดภาวะล้มเหลวของระบบหายใจ โรคหัวใจพิการแต่กำเนิด โรคและความผิดปกติของระบบประสาท ซึ่งการดูแลผู้ป่วยเด็กที่อยู่ในภาวะวิกฤตอย่างถูกต้องตั้งแต่ระยะแรก โดยทีมแพทย์ พยาบาล และบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความรู้ความเข้าใจในการวินิจฉัย ดูแลรักษา และใช้อุปกรณ์ต่างๆ ในการบำบัดรักษาทางระบบหายใจอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นหัวใจสำคัญของการรักษาให้ผู้ป่วยหายจากโรคได้โดยไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนที่อาจทำให้เกิดความพิการถาวรของปอดตามมา ผลแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นนอกจากจะมีผลกระทบโดยตรงต่อผู้ป่วยดังกล่าวแล้ว ยังมีผลกระทบต่อครอบครัวของผู้ป่วยทั้งในแง่เศรษฐกิจ สุขภาพกายและสุขภาพจิตของสมาชิกในครอบครัวอีกด้วย

หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการประชุมวิชาการประจำปี 2548 ของชมรมโรคระบบหายใจและเวชบำบัดวิกฤตในเด็กแห่งประเทศไทย ซึ่งในปีนั้นหัวข้อหลักของการประชุม คือ “Current concepts of pediatric critical care” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าประชุมได้เรียนรู้/ฝึกทักษะที่จำเป็นสำหรับการดูแลรักษาผู้ป่วยเด็กภาวะวิกฤต และนำไปประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วยเด็กภาวะวิกฤตและครอบครัวได้อย่างครอบคลุมทั้งปัญหาทางกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ และเป็นเวทีสำหรับการซักถามปัญหา แลกเปลี่ยนความรู้/ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาผู้ป่วยเด็กภาวะวิกฤตระหว่างผู้เข้าประชุมกับอาจารย์แพทย์และพยาบาลผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้สละเวลาในการเรียบเรียงบทความที่มีคุณค่า และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับแพทย์ พยาบาล และบุคลากรทางการแพทย์ทุกท่านในการพัฒนาความรู้ทางการแพทย์ที่ทันสมัยและนำไปประยุกต์ใช้ในการดูแลรักษาผู้ป่วยได้อย่างมีคุณภาพและความปลอดภัย

ดุสิต สถาวร

จิตลัดดา ดีโรจน์วงศ์

นวลจันทร์ ปราบพาล

รายนามผู้นิพนธ์

กวีวรรณ ลิ้มประยูร

พ.บ., ว.ว. (กุมารเวชศาสตร์)
 อ.ว. (กุมารเวชศาสตร์โรคระบบการหายใจ)
 Certificate in Pediatric Critical Care
 Royal Children's Hospital, Melbourne, Australia
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

จามรี วีระกุลพิศาล

พ.บ. (เกียรตินิยม), ว.ว. (กุมารเวชศาสตร์)
 อ.ว. (กุมารเวชศาสตร์โรคระบบการหายใจ)
 รองศาสตราจารย์ หัวหน้าหน่วยโรคระบบหายใจและเวช
 บำบัดวิกฤต, ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

จิตลัดดา ดีโรจนวงศ์

พ.บ. (เกียรตินิยม), ว.ว. (กุมารเวชศาสตร์),
 ว.ว. (กุมารเวชศาสตร์โรคระบบการหายใจ)
 Certificate in Pediatric Thoracic Medicine,
 Royal Children's Hospital, Melbourne, Australia
 รองศาสตราจารย์ หน่วยโรคระบบหายใจและเวชบำบัด
 วิกฤต, ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เฉลิมไทย เอกศิลป์

พ.บ., ว.ว. (กุมารเวชศาสตร์)
 ว.ว. (กุมารเวชศาสตร์โรคระบบการหายใจ)
 อาจารย์, หน่วยระบบหายใจและไอซียู
 กลุ่มงานกุมารเวชกรรม
 สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

ดุสิต สถาวร

พ.บ., อ.ว. (กุมารเวชศาสตร์), อ.ว. (เวชบำบัดวิกฤต)
 อ.ว. (กุมารเวชศาสตร์โรคระบบหายใจ)
 Diplomate of the American Board of Pediatrics
 Diplomate of the American Sub-board of Pediatric
 Critical Care
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์, พันเอก
 หน่วยระบบหายใจและเวชบำบัดวิกฤตในเด็ก
 กองกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

ธีรชัย ฉันทโรจน์ศิริ

พ.บ., ว.ว. (กุมารเวชศาสตร์)
 อ.ว. (กุมารเวชศาสตร์โรคระบบการหายใจ)
 Certificate in Anesthesia and Critical Care Medicine
 The Johns Hopkins Hospital, USA
 ศาสตราจารย์เกียรติคุณ
 คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

ธีรเดช คุปตานนท์

พ.บ., ว.ว. (กุมารเวชศาสตร์)
 Certificate in Sleep Medicine
 Tulane Hospital, New Orleans, LA, USA
 International Board of Sleep Medicine, ABSM
 อาจารย์หน่วยโรคระบบหายใจ, ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
 คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

นวลจันทร์ ปราบพาล

พ.บ. (เกียรตินิยม), ว.ว. (กุมารเวชศาสตร์),
 อ.ว. (กุมารเวชศาสตร์โรคระบบการหายใจ)
 Certificate in Pediatric Pulmonary Medicine,
 Children's Hospital National Medical Center,
 Washington DC, U.S.A.
 รองศาสตราจารย์ หัวหน้าหน่วยโรคระบบหายใจและ
 เวชบำบัดวิกฤต, ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวิทย์ เจตนาชัย

พ.บ., ว.ว. (กุมารเวชศาสตร์)
 ว.ว. (กุมารเวชศาสตร์โรคระบบการหายใจ)
 อาจารย์, หน่วยระบบหายใจและไอซียู
 กลุ่มงานกุมารเวชกรรม
 สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

พรชัย กิ่งวัฒนกุล

พ.บ., ว.ว. (กุมารเวชศาสตร์)
 ว.ว. (กุมารเวชศาสตร์โรคไต)
 Certificate in Pediatric Nephrology
 The Children's Mercy Hospital, Kansas City, USA
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หัวหน้าหน่วยโรคไต
 ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
 คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย